

Očelice

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Dobruška

Nadmořská výška: 274 m n. m.

Počet obyvatel: 235

Adresa URL: ocelice.trebechovicko.cz

Okres: Rychnov nad Kněžnou

GPS souřadnice: 50.239889N, 16.067287E

První pís. zmínka: 1378 (646 let)

PSČ: 517 71

Historie obce Očelice

Dějiny Očelic jsou úzce spjaty s existencí cisterciáckého kláštera Svaté Pole (SACER CAMPUS) na území dnešního Kláštera nad Dědinou. První zmínka o Očelicích je z 1. června 1378. V archivu pražské kapituly je uložen dokument o řešení sporu mezi novým opatem tohoto kláštera a dvěma odbojnými řeholníky, do té doby zřejmě zastávajícími v klášteře významné postavení, kteří s volbou opata Petra nesouhlasili a odmítli slíbit mu poslušnost. Se změnou svého postavení se nehodlali smířit a tak se pokusili řádně instalovaného opata sesadit. Nešlo o spor ledajaký, o čemž vypovídá skutečnost, že k řešení byli ustanoveni opat Heřman ze Zbraslavi, opat ze slezského Kamence, dále představitelé mateřského kláštera z Hradiště nad Jizerou, scholastik vyšehradského kláštera a další církevní činitelé. Výsledkem tohoto jednání bylo, že opat Petr byl potvrzen ve svém úřadě, přičemž byl volán k otcovské lásce a usmíření. Odbojným řeholníkům pak bylo uloženo, aby opatovi slíbili poslušnost. A aby se řeholník Petr z Holohlav (zřejmě hlava odboje), „usmířil a došel uklidnění mysli“, byl jmenován správcem klášterního dvora v Očelicích, z jehož výnosů si směl ponechávat plné dvě třetiny, totiž z polností, dobytkařství a z chovu kaprů. Uprostřed tohoto dvora stála tvrz, sídlo správce, obehnaná vodním příkopem a kamennými valy, jejichž zbytky jsou v obci dodnes patrné.

V roce 1420 končí existence kláštera Svaté Pole, neboť jej dobili a vypálili husité. Majetek zaniklého kláštera přešel do šlechtických rukou. V roce 1437 jej král Zikmund daroval Jiřímu Berkovi z Dubí na Vízmburku. V roce 1499 obdržel Mikuláš ml. Trčka z Lípy od krále Vladislava povolení, aby klášter Svaté Pole vyplatit mohl. Tímto způsobem přišel k držení drahně vesnic. V urbáři panství opočenského z roku 1598 je uvedena ves Očelice takto: Rolí 6 lánů 11 prutů. Osedlých 8 osob (rozuměno počet osídlených gruntů). Krčma od starodávna. Kovárna, z kteréž se vrchnosti žádného platu neplatí, kterouž drží Matouš Novák. U Dějiny Městce nad Dědinou. Historie této obce je rovněž spjata s existencí kláštera Svaté Pole. Při brodu na řece Dědině založili cisterciáci pravděpodobně na konci 13. století tržní osadu Městec. Tento název znamenal ve středověké češtině „malé městečko“. I tento majetek zaniklého kláštera přešel do šlechtických rukou a nakonec se stal součástí opočenského panství. V roce 1598 uvádí urbář panství opočenského městečko Městec takto: Suma rolí 6 lánů 11 prutů (lán je plošná míra, jejíž výměra kolísala podle různých území, či způsobů měření mezi 8 až 25 hektary). Osedlých 13 osob, 4 hospody k šenkování piva výsadní. Krám masný, z něhož řezník platí vrchnosti jednou ročně na sv. Jiří 2 kopy grošů. Ještě v roce 1635 při konfiskaci Trčkovského panství a jeho převodu na rod Colloredů uvádí se městečko Městec a ves Očelice. V průběhu dějin asi války, hladomory a požáry vykonaly své, takže dnešní Městec nad Dědinou, maličká vesnička, součást obce

Očelice, může na svou zřejmě významnou minulost už jen vzpomínat. Kromě už zmíněných čtyř hospod a masného krámu je nesporným důkazem zaniklé slávy i pro vesnické poměry naprosto nezvyklá náves, pozůstatek čtvercového městského rynku. Historické prameny z farních kronik jsou v případě Očelic i Městce nad Dědinou velmi skoupé. Od prvopočátku své existence patřily obě obce k farnosti Vysoký Újezd, později byly převedeny do Třebechovic. „Pamětnice“ fary třebechovické zmiňuje v roce 1700 desátek: Městec- 12sousedů, poprutního 1 zl. 22kr. 3 den., 11 kuřat a 8 obláčů lnu. Očelice- 8 sousedů, poprutního 1zl. 23kr., 7 kuřat a 7 obláčů lnu. K tomu stola: vánoční koleda, při začátku postu za semeno lněné několik vajec, též vejce k Zelenému čtvrtku a o posvícení koláč. O tom, že naši předkové neměli život lehký, vypovídají popisy katastrofických událostí, válečných útrap, povodní na Dědině a hlavně strašlivých požárů, které ničily naše převážně ze dřeva vybudované vesnice. Proto už v roce 1887 vznikl v Očelicích Sbor dobrovolných hasičů, který je až do dnešní doby neaktivnějším spolkem v obci nejenom v rozsahu své odbornosti, ale i na poli kulturním a sportovním. V nejnovější době pak k mužské části spolku přibýly i ženy a děti.

Na konci 19. století došlo k prudkému rozvoji vesnice. K původním 27 domům přibýly desítky dalších. V roce 1875 byla dána do provozu železniční trať Týniště nad Orlicí- Meziměstí. V roce 1872 očeličtí občané nákladem vlastním zbudovali kapličku „k větší cti a chvále Boží a sv. apoštolů Petra a Pavla“ se zvonem Ave Maria. Oltářní obraz namaloval akademický malíř N. Lorenz v Hradci Králové. V roce 1873 byl před kapličkou původní dřevěný trámový kříž nahrazen sousoším Kalvárie. V roce 1893 byla uprostřed návsi vystavena jednotřídní obecná škola. Do té doby katolické děti z Očelic chodily do přepýšské školy a městecké děti na Vysoký Újezd. Evangelické děti navštěvovaly školu v Klášteře nad Dědinou. Očelická jednotřídka fungovala až do roku 1963, kdy byla zrušena pro malý počet žáků. Dnes je tato klasicistní budova obnovena v původní kráse a slouží jako sídlo obecního úřadu, knihovny a zájemcům zde slouží i dobře vybavená posilovna. Do poklidného života obce krutě zasáhla 1.světová válka. Kromě utrpení a hladu si vyžádala nejvyšší oběť -10mladých životů a 15 zraněných vojáků. Válka skončila a jak praví kronika: „Naděje v lepší a svobodnější sociální spolužití naplnila každého jásavou radostí“. Ne každému se tato naděje splnila, o čemž svědčí skutečnost, že světnička pro obecní chudé byla neustále obydlena. Zpestřením vesnického života byla činnost ochotnického spolku s jeho divadelními představeními, večírky, besídkami, plesy a merendami. Očelický ochotnický spolek byl založen už v roce 1899 a pelesovský v roce 1919. Elektrifikace našich obcí byla dokončena v roce 1925. V r. 1926 byl do Městce zaveden telefon, do Očelic až v r. 1946. Horní část Očelic, Pelesov, odjakživa trpěla nedostatkem vody, kterou museli přivážet z obecní studny na druhém konci vesnice. Hotovým dobrodiním se pro všechny domácnosti stalo vybudování obecní prádely v r. 1948. V roce 1949 se vesnicí rozezněl obecní rozhlas. V roce 1952 bylo v Očelicích založeno Jednotné zemědělské družstvo, v r. 1960 se spojilo s JZD Městec n. D. a v roce 1975 došlo ke sloučení JZD Bolehošť, Očelice, Ledce a Křivice. Dnes je zemědělský podnik přetransformován do firmy Agrospol a.s. Bolehošť.

